

TRŽAŠKI KROG V TRSTU

NI KRIV SCIOLIS!

Direktive so krive, da se ne sme čuti slovenska beseda - ne govorjena niti peta - v gledališču „G. Verdi“

Cigave so te direktive? - Zahtevamo, da se te očitno fašistične direktive objavijo, kar ima naša javnost vso pravico zahtevati

Glavni odbor Slovensko-hrvaške prosvetne zveze v Trstu je poslal 10. marca 1950 upravni komisiji občinskega gledališča G. Verdi vlogo, o kateri smo v našem listu že poročali in ki jo danes v celoti objavljamo. Glasi se:

Splošna upravna komisija občinskega gledališča G. Verdi

Trst, 1. aprila 1950

Glavni odbor Slovensko-hrvaške prosvetne zveze v Trstu, Ulica Ruggero Manna 29, želi skleniti pogodbo z Upravo komisije občinskega gledališča G. Verdi v Trstu, kot pooblaščenec državne Opere v Ljubljani in Slovenskega narodnega gledališča v Trstu za upravitelj nekaj oper in dram v sezoni 1950-1951.

Te predstave bi pospeševale medsebojno spoznavanje tukajšnjega domačega prebivalstva italijanske in slovenske narodnosti na kulturnem področju in s tem njuno mirno sožitje.

Slovensko prebivalstvo v Trstu ima prav tako pravico kakor italijansko do predstave v svojem jeziku in gledališču tržaške občine, ker ga s plačevanjem davkov tudi vzdržuje, po naravnem pravu, po načelih o človeških pravicah, in po načelih o narodnih pravicah, ki jih brani mirovna pogodba iz Italije.

Prepričani smo, da Upravna komisija za občinsko gledališče G. Verdi priznava te pravice in načela in bo rada sodelovala z ugodnim odgovorom na pospeševanje mirnega sožitja prebivalstva tukajšnjega ozemlja.

Glavni odbor Slovensko-hrvaške prosvetne zveze bo skušal doseči v javnosti svoje mnenje prizadevanju naklonjeno razpoloženje.

Z odličnim spoštovanjem

Predsednik dr. Andrej Budal

Tajnik Boris Race

KPZ se je predstavilo SHPZ glasilo v uradu Uprave komisije gledališča Verdi, ga

Kdaj kolavdacija ni potrebna in kdo išče pomoči pri Santinu

Ko so hoteli nedavno naši ljudje v Bazovici imeti v tamkajšnji dvorani nekaj prireditve, je bila njih prošnja na politični zavrnjena, če dvorana ni kolavdacija. Človek bi se še nazadnje odal in verjel, da je treba pač predpisati izpolnjevanje, čeprav mu po drugi strani ne gre v glavo, kako je lahko šlo brez te kolavdacije leta in desetletja. Končno pa moraš vendarle priti do prepričanja, da je kolavdacija le pretežnja za nekatero namreč ni treba kolavdacije.

V Bazovici se je dogodilo, da se je vrtila neka prireditev v tamkajšnji dvorani kmalu po tem, ko je bila prepovedana uporaba dvorane našemu trovnetnemu društvu. Zaučeni so šli predstavniki našega društva vprašati na politično, kaj to močeno in zakaj ta dvojna mera. Kaj pomeni torej ta kolavdacija? Ali mar to, da je prireditev raznih prireditev v kakih dvorani nevarno, če jih priredijo oni? Pa so jim na politični v Bazovici odgovorili tako nekako, »veste, saj mi ni nihče hoteli dovoliti. Ampak kaj hočete, ko pa so prišle intervencije z najbližjih mest in je posredoval sam škof Santin. Toda odšel se pa zaves ne bo moč zmeniti za nobeno intervencijo in res ne bomo nikomur več dovolili...«

Po vsem, torej vidimo, da ima škof Santin na te oblasti da prednikom odpušči največje grehe in jim tako zopet zagotovi nebečo, temveč njegova beseda zaleže tudi toliko kot kolavdacija. Če škof izstavi svojo besedo, tedaj ni treba ne gradbenega, ne higienskega in ne ognjevarnega strokovnjaka. To je eno.

Druugo pa je upravitelj, kdo mora biti organizator prireditve, da se zdi ovsodno škofu vredno potrditi se za intervencijo, ko ga vendar predobro poznamo, kako mu je spri srca slovenski jezik. To je namreč krasno dokazilo za časa fašizma, ko Mussolinijeva »serena grata« in ista tudi danes še vedno dokazuje s svojimi ogabnimi izpadi proti čisti B. Jasno je, da se Santino ne bo ničesar in intervenciji lahko posluša samo tisti, ki odobrava njegovo delovanje, sedaj in nekdaj. Iskati pri njem pomoči za slovenske prireditve se pravi, jemati tem prireditvam vsak značaj slovenske prireditve, oziroma se pravi, dati zanje v varstvo škofu. Pošteni Slovenci ne bodo iskali nikake pomoči pri Santinu, kajti ne zavedajo, da se v njegovi pomoči skriva najbolj prefrignuta in nevarna zavajala.

je predsednik te komisije prof. Sciolis prijazno sprejel in poslušal. Po razgovoru je obljubil, da se bo zavezal za pravilno in pravično tolmačenje slovenskih zahtev glede uporabe občinskega gledališča »G. Verdi«. Te dni pa je glavni odbor SHPZ prejel na svojo vlogo naslednji odgovor:

Autonoma občinska ustanova »Tržaško gledališče«

Trst, 1. aprila 1950

Glavni odboru Slovensko-hrvaške prosvetne zveze

Trst, 1. aprila 1950

Upravna komisija občinskega gledališča »G. Verdi« je na svoji seji 18. t. m. razpisala preučila vlogo glavnega odbora Slovensko-hrvaške prosvetne zveze v Trstu za sklenitev pogodbe za upravitelj nekaj oper in dram v sezoni 1950-1951.

Komisija je bila mnenja, da ne bo diskutirala o tem, kar trdi pismo glede pravic slovenskega prebivalstva in načel, po katerih ni to se komisija razvala, ker vse to ne spada v njeno pristojnost, ter je sklenila, da se bo držala glede predstave v gledališču »G. Verdi« direktiv, po katerih se je doslej ravnila. Zaradi tega pri sestavljanju sporodov ne more upoštevati predlogov, ki jih je navedel glavni odbor.

Sciolis I. r. Predsednik:

Tako torej. Predsednik Sciolis je pred dobrimi tremi tedni slovenskemu predstavništvu priznal utemeljenost razlogov, navedenih v vlogi, in se izrazil načelno za priznanje kulturnih pravic Slovencev, dast seveda ni opustil pripombe, da se mu zdi sedanjí trenutek v Trstu nedolgo težaven, češ da bi tak priredili vplivali vzmirljivo v ožraju razgretih političnih trenj. Sedaj pa dobimo pismen odgovor, v katerem se govori o nekih ediktih. Zdi se nam mnogo premalo ako upravna komisija občinskega gledališča da tak nepopoln odgovor. Kajti v direktivah se kaže sploh ne govori, če se pa že govori, potem je treba povedati tudi, čigave so te direktive in sploh te direktive tudi natančneje naznačiti.

Ce namreč zasledujemo dogajanje v občinskem gledališču »G. Verdi«, tedaj nikakor ne moremo priti do prepričanja, da bi se upravna komisija tega gledališča držala direktiv, po katerih bi bil izključen od nastopanja v tem gledališču kdor koli, ki ni Italijan, oziroma, ki ne govori ali poje po italijansko. Ni se leto tega, kar je v občinskem gledališču »G. Verdi« nastopila neka nemška skupina, ki je igrala Goethelevo »Fidencio na Tavrila«. Znano nam je tudi, da so bila za lanske operno sezono pogajanja s Francozi za nastop v tržaškem gledališču. Če do tega nastopa ni prišlo, potem se to ni zgodilo po nekih direktivah, temveč gotovo iz čisto drugih razlogov. In tako je francoska opera nastopila samo v milanski »Scala« ali v rimski operi ali v Firenci itd. — tuji operni ansambli, ki pojejo v svojem jeziku. Gospod, ki se ukvarja z upravljanjem gledališča, vseh teh dejstev ne bo treba podrobno navajati; če bi pa po želji, jim lahko tudi s takimi podatki postrežemo.

Z vsem tem smo hoteli poudariti, da gledališka uprava v Trstu glede gostovanja tujih ansamblov nima prav nikakih pomislekov, kakor jih nimajo, — kar je pravilno — gledališča v drugih velikih italijanskih mestih. Gledališka uprava v Trstu ima pomisleke edino, ko gre za nastop skupin v gledališču »G. Verdi«, ki bi govorile ali peale po slovensko. Se veš, tu ne gre zgolj za pomisleke, ki jih lahko ob pametnih in prepričljivih razlogih odpadajo, ampak gre za direktive. Te direktive pa ne morejo biti drugačne, kakor take, da lahko v občinskem gledališču »G. Verdi«, za katerega plačujejo Slovenci davke prav tako kot vsi ostali občani, nastopi kdor koli od Culukafrov do Kitajcev, samo Slovenci ne smejo.

Slovensko ljudstvo Tržaškega ozemlja, ki se za svoje kulturne pravice odkrito bori, hoče vedeti, od kod prihajajo te direktive, o katerih bi mi mislili, da so možne samo po fašizmu. Hočemo, da upravna komisija občinskega gledališča »G. Verdi« jasno in odkrito pove: Ta in ta nam je dal te in te direktive, ki se glase tako in tako. V nasprotnem primeru bomo smatrali, da tu sploh ne gre za neke posebne direktive, ki bi prihajale od drugod, temveč, da gre zgolj za voljo te komisije same, in da je vse pripovedovanje o direktivah le opraševanje. Ni namreč nobena dvoma, da vlada med to

komisijo in med tistimi, ki so jo postavili in ki jo na tem mestu pustijo, popolno soglasje. Kajti če bi se komisija zavezala za eno stvar, tisti, ki so jo postavili, za drugo, tedaj je jasno, da bi ta komisija odletela.

Kdo je torej kriv, da v gledališču »G. Verdi« niso možne slovenske predstave? Gospod Sciolis se dela nasproti slovenskemu predstavništvu prijazen in obljublja, da se bo v komisiji zavezal itd. Kdor ve, da je prof. Sciolis predsednik omenjene komisije in kdor pozna njegove govorniške sposobnosti, bi zelo lahko podvomil, da bi g. Sciolis v tej komisiji kot predsednik ne uspel, če bi se zavezal za kaj zavezal. Ne moremo pa si seveda zamisljati, kako so na seji upravne komisije razpravljali o vlogi SHPZ in kako se je g. Sciolis lahko za slovenske zahteve zavezal, kot je obljubil, če pismo upravne komisije glavnemu odboru SHPZ samo priznava, da o priznanju slovenskih kulturnih pravic niso razpravljali. Zdi torej vemo, da je vsa prijaznost prof. Sciolisa samo krinka, kajti o tem, kaj se na kakih seji razpravljalo, je v veliki meri odvisno od predsednika. Če torej na omenjeni seji niso razpravljali o tem, da imajo v Trstu živeči Slovenci pravico do predstave v slovenskem jeziku v občinskem gledališču, potem pača odgovornost za to prav na prof. Sciolisa kot predsednika upravne komisije. Z drugimi besedami bi to lahko na kratko označili — s stališča upravne komisije — takole: »O slovenskih zahtevah se ne razpravlja. Odgovor: negativen in koncizan«.

Se danes čas za prijavo za izlet v Čepovan (PETA OBLETNICA USTANOVITVE TRŽASKE BRIGADE)

Danes je zadnji dan za prijavo za izlet v Lokavec pri Čepovanu. Zveza partizanov za STO ponovno poziva vse partizane in aktiviste, ki se želijo udeležiti izleta, da se danes odločijo, ker rok za prijavo ne poteka. Vpisovanje se vrši pri »Adria-Expressu« v U. Pabli Severo št. 5. Odhod iz Trsta ob 2 zjutraj z glavne postaje.

Izlet je prirejen v počastitev pete obletnice ustanovitve Tržaške brigade. S prisotnostjo na tej proslavi bomo obudili spomin na slavno narodnoosvobodilno borbo ter se srečali s borci, s katerimi smo se borili rano ob rami. Obudili bomo spomine na borbo, kateri sedaj je bila ustvarjena bratstva med Italijani in Slovenci in težki borbi proti nacifasizmu.

Seveda se upravna komisija občinskega gledališča »G. Verdi« močno moti, če misli, da bo slovensko ljudstvo kdaj odstopilo od svojih zahtev. Z upravno komisijo vred se močno ne moti g. Sciolis, g. župan Bartoli, ki je pač lahko prvi in glavni avtor raznih ediktiv, in močno se motijo vsi tržaški sovinitvi, ki mislijo, da bodo lahko s svojimi fašističnim ravnanjem zatrli slovensko kulturo v Trstu. Slovenske kulture ne bo mogoče nikdar več zatreti, tudi v Trstu ne. Čež toliko in toliko časa se bo le še lahko reklo, da so bili nekot razni Bartoliji, Sciolisi, Gepiji, Dulciji, Harabaglie itd., ki so hoteli govoriti o kulturi in ki so s svojimi sovinitvami besedami celo omeščali spomin velikega Dantega, v resnici so pa bili zatratilci slovenske kulture na tem ozemlju in kot takšni sramoten medz na telesu italijanskega naroda. Narod namreč, ki hoče veljati za kulturnega, ne more drugega naroda zatirati. Ker mi nismo sovinitvi in ne mislimo, da bi nam italijansko ljudstvo odrekalo naše kulturne pravice, ostane gornja ugotovitev o Bartoliju in njegovih vrednih »somišljeniki«. Toda ko že vseh teh ljudi ne bo več in se bo o njih ohranil le še slab spomin, bo slovenska kultura živela in se razširala.

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

Na predlog zastopnika Ljudske fronte je zgoniški občinski svet soglasno zavrnil zamisel ustanovitve osrednje mlekarne v Trstu kot škodljivo za naše živinorejce in za vse prebivalstvo področja, ker bi bila s tem ogrožena domača proizvodnja mleka in poljedelno sploh

V IMENU OF ZA KOPRSKI OKRAJ JE NA KONGRESU OF GOVORIL TOV. BENČIČ

Osvobodilna fronta je v Istrskem okrožju jamstvo za ohranjanje svobode, ljudske oblasti in pravic delovnega ljudstva

NJEN PROGRAM JE DVIGANJE ŽIVLJENJSKE RAVNI Z IZVEDBO GOSPODARSKEGA PLANA

Na I. kongresu Osvobodilne fronte slovenskega naroda za Tržaško ozemlje je v diskusiji po političnem in organizacijskem potročju govoril v imenu OF za koprski okraj tov. Franc Benčič. Na kratko in jedrnatost je opisal trpljenje istrskih Slovencev pod fašistično Italijo in začetek njegovega organiziranja uporke ki se je razvnela v močnejšo, naravno osvobodilno gibanje pod vodstvom Osvobodilne fronte ter poudaril da zlasti na istrskem podeželju bilo družine, ki ne bi bilo delovala v borbi bodisi z osebo bodisi z materialno pomočjo. Ze v teku borbe si je ljudstvo izpolnilo organe svoje ljudske oblasti in s tem dobilo osnovno orodje za nadaljnji razvoj političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Nato je tov. Benčič nadaljeval:

Po zmagi partizanskega boja na okupatorjem se je naše ljudstvo še tesneje oklenilo svoje voditeljice in največjih dnevi, Osvobodilne fronte. Dobro se je zavedalo, da je z zmago nad sovražnikom na bojnem polju končen je prvi del borbe. Drugi in močnejši se težavnejši se bo šele pričel. Naše ljudstvo se namreč ni borilo le proti zunanjim fašističnim in imperialističnim sovražnikom, temveč se je istočasno borilo tudi za zrušenje dotedanjega družbenega sistema. V tem je po osvoboditvi našlo našo močnejšo odločnost, se je našo delovno ljudstvo lotilo obnavljanja požganih domov, obdelovanja opustošenih njiv in vinogradov v cilju, da se na gospodarskem polju čimprej osamosvoji. Številke, ki so bile objavljene v nedeljskih tiskovnih listih, milijoni dinarjev vrednosti, stotisoči strogovalnih ur dela, tisoči kubičnih metrov zgradb, desetine kilometrov cest itd. so jasen dokaz upornosti in volje naše ljudstva in ljubitelja ter predstojatelja tega ljudstva OF in svoji ljudski oblasti.

Poleg vsega tega OF ni zamerjala borbe delovnega ljudstva, ki je ostalo pod anglo-ameriško oblastjo in ki se je moralo ponovno boriti za svoje že izvojevane pravice, ki so mu bile po novi oblasti zopet odvzete. Kljub temu da to naše delovno ljudstvo ni imelo še vsega v izobilju, si je neustojljivo odločil, da se ne bo zadovoljeval s tem, kar mu je bilo dodelano, ampak se bo boril za njegove pravice. Več tisoč ljudi iz naše cone, prežetih z borbenostjo OF, je večkrat po več dni sodelovalo rano ob rami z delovnim ljudstvom iz Trsta v njihovi borbi proti novim zatiralcem. Osvobodilna fronta je bila tista sila, ki je združevala naše narode v teku NOB in je tudi v tem momentu znala mobilizirati demokracije množice za borbo, ki jo je zahtevala nova situacija. Zgodovinske delavske stavke, bodo ostale kot svet spomenik v tržaškem delavskem gibanju; pri teh stavkah je sodelovalo in pomagalo tudi istrsko delovno ljudstvo.

Po mirovni pogodbi se pričena za ljudstvo Tržaškega ozemlja nova doba. Ze v letu 1947 imamo prvi gospodarski plan, za tekoče leto, katerega je sprejela okrožna skupščina. Po teh gospodarskih programih in gospodarskem planu se je začelo novo življenje v Istrskem okrožju. Delovnemu ljudstvu v Istrskem okrožju je danes zagotovljeno delo in kruh. Številke, ki so bile iznesene za zadnji skupščinski najbolj jasno in zgovorno dokazujejo, kako si delovni ljudje v Istri z velikim elanom gradijo gotovo in srečno življenje. Da smo lahko v tako kratkem času zagnali težke rane fašističnih zatiralcev naše države, gre na enak način zlasti OF in SIAU, ki sta znali kot prej v borbi z orožjem sedaj v borbi za gospodarsko neodvisnost, za mir in svobodo, mobilizirati najširše plasti našega delovnega ljudstva v medsebojno tekmovalno za dvig proizvodnje, za čim višji kulturni dvig naše dežele. Pod vodstvom ljudske oblasti je naše ljudstvo začelo z gradnjo neštetih objektov gospodarskega, kulturnega in zdravstvenega značaja.

Nad 10 novih šol, 20 za družinski domov, bolnice, ogromne vinske kleti, garaže in magazini so dovolj jasen dokaz delovnega poletja in volje našega ljudstva in ljudske oblasti.

Porazno dediščino na kulturnem polju je OF začela lečiti z neštetimi letali, od analfabetizma do strokovnih ter doseglja do danes dobre uspehe. Vendar s tem še ni vse. OF je kot osnova ljudske oblasti vztrajala na tem, da se postavijo tudi materiali pogoji za razviti kulturo in prosvetnega življenja. Danes deluje že skoro vseh sferi vasi prosvetno društvo večernih tečaj, godbe pevske zbori itd. Obnovilo se je solstvo. Povsod so se obnovile ali gradile potrebne šole, kate je fašistična Italija uničila, ker ni dopuščala, da bi se slo-

venski otroci učili v svojem, materinem jeziku. Se niso odpravljene vse težke posledice zatiranja fašistične Italije. Smo pa na potu, da dokončno zabilimo vse te posledice. Ljudska oblast danes jamči popolno svobodo vsega in tudi kulturnega izražanja vsem ter narodom in jim pri tem nudi tudi vse materialne pogoje.

Na podlagi vsega navedenega je jasno, da se ljudstvo istrskega okrožja vse tesneje združuje okoli fronte in ljudske oblasti. Kot dokaz pripadnosti našega ljudstva svoji fronti in ljudski oblasti, naj navedemo nekaj podatkov o volitvah v SIAU, ki so se vršile v letu 1947 in 1949. Ob zadnjih volitvah je znala udeležba volilnih upravičencev v slovenskih vaseh 90 do 100 odst. Najbolj zgovoren dokaz pravilnosti in popularizacije OF-a in SIAU je 25 odst. porast članstva v obalnih mestih samo v letu 1949 kar znači, da tudi v obalnih mestih med italijanskim prebivalstvom prodira demokracija smer OF in SIAU ter da obrača hrbet lažnim prerokom CLN-a.

Osvobodilna fronta je zrasla kot borbeno organizacija in prav ta borbeni značaj mora tudi obraniti. Prejšnjo borbo z orožjem proti okupatorju je za-

menjala z borbo za dvig dežele. Fronta je od vsega svojega začetka učila in vzgajala svoje člane in ni dopuščala nikake nejasnosti. Pri zaradi teh odlik se je v našem delovnem ljudstvu izoblikovala zavest, da je edino Fronta tista ki ščiti interese naroda, da je edino Fronta ta s KP na čelu edino jamstvo za ohranjanje svobode, ljudske oblasti in pravic delovnega ljudstva.

To je Fronta dosegla za to, ker se njena dela niso razlikovala od njenih naukov in njene programa. Program Fronte je, graditi socializem, a kot prvi korak v tem cilju je dviganje delovnega poletja, dviganje življenjskega standarda, izpolnitev gospodarskih planov. Naše borbeno edinic, ki bi je boj v prvih linijah so številni. S tem nočemo reči, da so že vsa vprašanja rešena, vsekakor pa glavno je za nami.

Potrebno je poudariti, da je istrsko ljudstvo odločno krenilo na pot izgradnje socializma, ono pridno stopa v obdelovalne zadruge in v vrste drugih; v svojem programu za volitve pa predvideva nacionalizacijo vseh glavnih proizvodnih sredstev, ki bodo tako rešila gospodarsko osnovo ljudske oblasti. S tako osnovo, ki ji pravimo občne ljudske imovina, bodo podani pogoji za hitrejši gospodarski razvoj in s tem kulturni dvig delovnega človeka. Hkrati bo to stalni vir bogastva, ki bo prav

tako prihajalo v skupni zaklad kot nova sredstva za nove investicije. S tako perspektivo gre Ljudska fronta na volitve in naravno je, da mora na volitvah tudi zmagati kajti daje jasno perspektivo in sigurnost vsem delovnim ljudem za lepši in srečnejši jutrišnji dan. Ljudstvo istrskega okrožja gre pod vodstvom OF v Ljudski fronti na volitve, da ponovno izprizka svojo privrženost ljudski oblasti, trdno odločeno vztrajati v borbi za dokončno osvoboditev. V tej svoji borbi vidi močeno oporo v jugoslovanskih narodih, ki s osromnim poizrovanjem gradijo socializem, srečno bodočnost in od katerih dobiva ne samo moralno ampak tudi materialno pomoč in zaščito.

Zlasti smo hvaležni jugoslovanskim narodom za čvrsto stališče, ki ga je izrekel tov. Karđel v Mariboru in ki je potrjeno v notah jugoslovanske vlade, da Jugoslavija ne bo pristala na nobeno delitev in odcepitve svojih delov slovenske zemlje, ki Italiji poleg onih, ki so ji pripadale po mirovni pogodbi, našo ljudstvo je z velikim veseljem sprejelo izjavo visokega predstavnika jugoslovanske vlade, kajti izrazil je želje in zahteve prebivalcev istrskega okrožja.

Naj živi Osvobodilna fronta slovenskega naroda za STO! Naj živi bratstvo med Slovenci, Italijani in Hrvati!

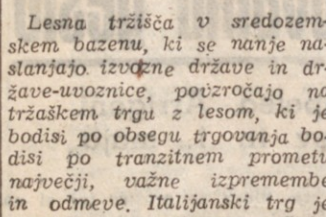
Pripravljajmo se za

1. maj

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Položaj lesnega trga v Sredozemlju



Lesna tržišča v sredozemskem bazenu, ki se nanje natančno izveže države in države-voznice, povzročajo na tržaškem trgu z lesom, ki je bodisi po tranzitnem potu bodisi po tranzitnem prometu največji, važne izpremembe in odmeve. Italijanski trg je na splošno še miren, označuje ga upadajoča cena za smrekovino in stabilnost cen trdega lesa. Bliznja sezonska poizvitve stavbe delamosti bo znatneje vplivala z večjim popravilanjem po trdih vrstah lesa. Tržno poročilo z dne 17. t. m. o termičnih lesnih kupcih poudarja, da se na splošno sklepajo posli z rokom 2-3 mesecev. Takojšnje kupcije so redkeje, ker se kupci nečajo zalagati, predno ni tržni položaj preglednejši. Najbolj se pogajajo za stalno smrekovino, hrast, za pohištveno industrijo in za slavonsko parjeno bukovo. Cene na splošno ne kažejo znatnejših izprememb, kvotacije, franco veletrgovcev, so bile: smrekovi tramovi tika «Trst» 13-15.000,- lir za kubični meter, hrast 34-39.000,- parjena slavonska bukovina 52-55.000,-. Poročilo z dne 22 t. m. prav tako iz Milana, poudarja, da je lesni trg zadnjih štirinajstih dni bil živahnejši, vendar ni dosegel nekdanjega prometa in niti tega, kar bi zmogel italijanski trg. Uvoz je bil večji. Najbolj popravljajo po eksočnih vrstah lesa, ker ra-

čuna italijanska pohištvena industrija na dobro prodajo bodisi doma bodisi v ZDA, kjer se Zvezca obrtnikov pogaja za večje prodaje italijanskih izdelkov. Po lesu za stalne potrebe je običajno popravljajo in tudi za furnir je stanje nekaj boljše. Prodaje v dežele Levanta, s posredovanjem tržaškega trga, kažejo popuščanje cen. V sled tega naraščajo zaloge v tržaškem lesnem skladišču. Poročilo si ne upajo dati napovedi o prihodnjem uvozu na področje Levanta, ker so tamotnja tržišča zelo nemirna in izpremenljiva bodisi glede cen bodisi glede obsega in tempa uvoza. Razen tržaških ponudb je tam tudi dovolj romanskega lesa. Kupci se na splošno nečajo obvezati za dolgoročne pogodbe, pri roki imajo nekaj podatkov za prihodnji trg, kjer veljajo trenutno sledeče cene: žaganice tipa O do III fntovov sterlingov 13/13-10, doč sortiment IV fntovov 11-12, za kubični meter fob izvozna luka. Brodine in carina znaša od 280.000 do 295.000 drahem. Prodajne cene, franco skladišče znašajo okrog 295.000 drahem za tipe O-III. Tečaj drahme je 15.000 drahov za 1 dolar in 42.000 za 1 funt sterlinga. Avstrijski izvoz lesa, na levantske trge, ki je bil skozi Trst v preteklem letu največji, dosegel je okrog 70 odst. vsega izvoza lesa, je trenutno odvisen od tega, kdo

bo prodal, z zahtevami glede cen. Avstriji hočejo namreč doseči višje cene, levantska tržišča pa teže k znižanju. Operativci pravijo, da je od tega dvoobla odvisen bodisi razvoj trgovstva z lesom na levantskih trgih s tržaškim posredovanjem. Češkoslovaški izvoz žaglin, če se ni pomembnejši, deloma zaradi se omenjenih težav pri tranzitu skozi našo luko. Podobno tudi jugoslovanska udeležba na sredozemskih trgih trenutno ni velika. Ta prometa gre v glavnem skozi Rodo. Omeniti bi na kratko morali lesnega trga pri nas v preteklem letu. Prišlo je v veliki popravljajevem iz Vzhodnega Sredozemlja. Na začetku leta, znasale zaloge v luki 24.490 tona raznega lesa. Prodaja v Italijo ni bila živahna. Cene so doč splošno trdne, blaga pa doč. Februarja je postal žitovalec iz Malto. Zaloge so se doč 82.330 ton. Vendar je bil promet z Levanto in Italijo. Težave povzročajo tržaški trgovci valutne in devizne omejitve in prepovedi okrog valuta. Cene se marca in aprilu popuščale, izvoz v Palestino, Sirijo, Turčijo je bil veliki. Aprila je nastal zastoj bodisi v levantskih deželah bodisi v Vzhodnem Sredozemlju. Cene so pričele na levantskih trgih popuščati, tržaški trg je bil neizpremenjen. Prihodnje mesece so cene nazadovale, pri čem upoštevamo velikega vpliva, za iz Avstrije na italijanski trg, kar terjalo naglo razčistitve. Nastale so težave z Egiptom in sterilnim poročjem, ki zadevajo najprej trgovni tranzit. Do jeseni položaj na italijanskem trgu glavnem neizpremenjen in cene, Avstrijski izvoz vsled izpremembe tečaja med funtov in dolarjem ni mogel tekmovali s nižjimi cenami jugoslovanskega in romanskega lesa. Na splošno avstrijski trg še čaka odmore razvednotenja. Trgovci, ki so uvažali velike količine lesa iz FLRJ in Romunije, Makedonije, v Trst znaša v oktobru 1979 33.600 tona. Izvoz septembra 33.600 tona. Izvoz padec na 16.000 tona. V tembru so nastale težave na italijanskem trgu zaradi vrednotenja avstrijskega lesa, namreč v zvezi z avstrijskim lesom. Tranzit iz Avstrije se zmanjšuje. Cene lesa v Avstriji naraščajo, vzhodni, več in različen, valuti, počna dovoljenja, plačila, premet z Italijo itd. Novembra uvoz lesa v Trst je znašal 23.100 tona, izvoz po morju 18.600 tona. Iz Avstrije je prišlo 18.100 tona, iz CSR 3080 tona, iz FLRJ 1175 tona, iz Italije 238 tona, iz zozali so: o Palestino 4.431 tona, Grčijo 4.349 tona, Egipt 4.100 tona, Turčijo 1915 tona, Sirijo 1.670 tona, Italijo 785 tona, Libijo 436 tona, na Malto 20 tona, v Argentino 228 tona, Uruguay 200 tona, o bio, Italijo 194 tona. Cene so se uvaravale po valutnem razčaju.

te pokrajine, kjer so našli Kensingtonov kamen. Knutson je upal, da najde tam izgubljene mornarje. Mogoče pa je tudi, da se je hotel po tej poti vrniti v Vinland; misli je namreč, da je Severna Amerika sestavljena iz večjih otokov, med katerimi je lahko pluti.

Kensingtonov kamen nam je danes priča, da so se pogumni raziskovalci nahajali leta 1382 v sredini današnje države Minnesota. Izraz upoštevanje enega dneva, ki je bil v onih časih v rebi, je pomenil dolžino 75 milj, to je pot, ki jo je jadrnica lahko napravila v enem dnevu. «14 dni potovanja» bi odgovarjalo razdalji od države Minnesota do zaliva reke Nelson v Hudsonovem zalivu.

Ekspedicija se je, najbrž zaradi varnosti pred domačimi Indijanci, upabirala na nekem otoku. Kensingtonov kamen pa so našli na celini, a geološka raziskovanja so dogodila, da je bil na tem kraju v 14 stoletju prav gotovo otok, Vzdel Nelsonove reke pa je v 13. stoletju desetletjih našli več starorovčevih predmetov.

Kaj se je zgodilo z ostalimi člani Knutsonove ekspedicije, ki je prišla 150 let pred Kolumbom v Ameriko, ni znano. Mogoče pa je, da so se pridružili Indijancem. Poznejši potniki so res našli plavalase Indijance. Zaradi več vzrokov menijo da je kamen ponarejen. Eden izmed teh je ta, da v tistih časih niso rabili na Norveškem rumenih erik, ampak latinske. Proti temu pa nastopa dejstvo, da je laže vklesati v kamen rumenove erike, kakor latinske. Drugi vzrok, ki govori o ponarejenosti kamna je ta, da so Norvežani takrat rabili staronorveški slog, medtem ko so v besedilu na kamnu mnoge angleške besede. Resnica pa je, da je prav v tistem času začela norveška inteligenca vpletati v svoj jezik tudi angleške besede.

Predvidni znanstveniki Smithsoniankega inštituta niso še do danes izdali nobenega uradnega poročila o verodostojnosti Kensingtonskega kamna. Arheološke sejarje so zelo pogoste in izvirne z izredno natančnostjo. Zato je neupanjevno. Da pa se ta kamen začneja danes upoštevati kot resnična priča onih časov je znak, da je razstavljen v enem najbolj resnih muzejev Amerike.

Ali je KRIŠTOF KOLUMB res odkril Ameriko?

stopila na ameriška tla 150 let pred Kolumbom

nov kamen igra v tej razlagi glavno vlogo. Holland je vzel ta kamen s seboj v Evropo, obiskal 23 univerz, in ga pokazal raznim strokovnjakom. Do kralja Magnusa je prišel spela vest, da so člani norveške kolonije v Vesterbygd na vzhodni obali Grenlandije, poznano kam odjadrali; najbrž so šli v deželo Vinland. Ta dežela bi se morala nahajati



okolli rta Kode (v bližini današnjega Bostona). Knutson je odjadral v Vinland, da bi poiskal izgubljene Norvežane. Tam jih ni našel in zato se šel proti severu v Hudsonov zaliv, priplul do reke Nelson ter nadaljeval po reki na zgor in prispeval v jezero kraljino Minnesota. Še danes obstaja nepretrgana vodna pot od Severnega Ledenege morja do

USOŠKA KRONIKA

SPISAL: *of Janez Javina*

Oče in jaz sva se pečala z Lukežem, ki je bil potreben človeka in nebeske pomoči. Hotela sva ga prenesti na posteljo, ali želel je ležati na deskah; le nekaj cunj sva mu potisnila pod glavo, da je laže dihal. Bil je pri polni zavesti in prosil je očeta, da naj sede k njegovi glavi na stolček. «Polikarp, kamerad,» je govoril, upošlji po gospoda, ker so

zid, mi Pappenheimovi jezdec! Ej, lepo je bilo in čedni časi so bili! Saj vendar še ves, kako je nato prihrumel sam Gustavus Adolphus, da se je kar zemlja zibala! Naj se reče, kar se hoče, bil je velik kapitan, ta Gustavus Adolphus, in vojske je bil izučen kot malokoli! Ali se še spominjaš vsega tega? Kakor strela je bil jarek s težkimi konjiki in naše pešce so teptali v tla. Pa je mislil, da jih bo več. A mi na konjih smo stali prav blizu, ker je bil tako ukrenil naš grof Pappenheim. Priprosil so se do nas. Midva in Pečarjev Boltežar z Gabrske gore smo stali v prvi vrsti in takoj smo sprožili naša švedska kralja svoje samokrese. Malo se je zagnil in široki klubov z belimi plesi mi je izginil z glave. Ti pa si zavpil: «Glej, Lukež, kako veliko in težko zlato verigo imajo okrog vratu! No, pa mu je nekdaj izmed umazanih pešcev, ki je odnesel življenje izpod ko-

pit švedskih konj, ustrelil zadaj v hrbej ter ga pogнал s sedla. Mi pa kakor vihar čez njega, da so ga pozneje komaj iztaknili med kupi mrlicev. A zlate verige nismo dobili in sam Bog ve, kakji vragi so nam jo snedli, saj je imela pripadati nam, ker je bil Gustavus Adolphus najprej zadet iz našega samokresa! Neboško je bilo tako bojevanje in laže bi umrla, da sem umrl pri tisti bataliji! Pa del pa je tudi naš grof Pappenheim, dober, a osoren zapovednik! Še sedaj mi silijo solze v oči, če se spominjam imenitnega tega kapitan! O, ljubi moj, tudi ti se še na vse to spominjaš, ker se kaj takega ne more pozabiti!

Pri teh besedah se je razgledal oče in hodil po sobi gor in dol. Lukež je za nekaj časa utihnil, nato pa je spet pričel: «Pečarjev Boltežar! Glej, tu di tega so skozi in skozi prestrelili v bataliji pri Emmershausenu, kjer smo natočili Svede!

Ko je ležal na trati, je govoril: Mislim, da je več stopnic do nebeskega kraljestva, pa se prav hitro pride po njih! Lukež je poizkusil, da bi se zasmel, pa se mu je slabo posrečilo, ker je sam ležal pred stopnicami nebeskega kraljestva. Poklical je Visočana k sebi. «Polikarp, kamerad! Ze vidim, da umreš ni nič posebnega; prej kot umreš, bi pa nekaj vendarle rad vedel! Bog ve, ali se živi Jošt Schwarzkober, s katerim sva toliko let skupaj jahala po nemških poljih in po nemških vaseh? Sam Bog ve, če se živi!»

Oče je obstal pri bolniku in opazil sem, kako se mu tresla kolena, ko je sedal na stolček. «Schwarzkober! — Gotovo se živi, — čemu naj bi ne živel? Lukež je območnik in nekaj je premišljeval. Oglasi se je gospodar: «Lukež, da mi ne zameriš! Ves

zaradi tiste kase, ki smo jo dobili pri Emmershausenu in vzel iz švedske bageže, ti nisem vsega povedal. Zamočel si me v tvoj delež in krivo sem govoril, da je Schwarzkober s silo vzel tla delež! Se je pri meni in izplačam ti ga, ko ozdraviš!»

Kako težko mu je šla ta beseda iz ust! Gotovo ga je silno motilo, da je moral kaj takega priznati v navzočnosti svojega sina!

Bolnik pa ni pretrpela ta novica; mirno je odgovoril: «Polikarp, kamerad! Čemu mi take reči pripoveduješ? Prijatelj si mi bil vse dni, kar sva se poznala, ali jaz sem, ker si miel dosti več pamei in boljso glavo, visel na tebi, kakor visel na svojem gospodarju. Z dovoljen sem bil, da sem smel tuel na Visoko in da sem smel s tabo živeti. In sedaj, ko mi prihaja zadnja ura, bodi ti izrečena zahvala! Gospodar si mi bil, pa tudi prijatelj si mi bil dajal. Ali sem se kaj več potreboval?»

Tu je prišel o gospodarstvu: «Polikarp, Posavečvo dekle, ki je sedaj mala dekla pri tebi, ni kaj prida. To boš že moral odločiti. — Na Čimlenico ne seš sej pšenice; tam se ne obone, veruj mi, tam se ne obone leto ni obnesla! — No, če pa imaš se kaj mogočega dekla, daj ga Izidorju, da bo šem in tja misli na starega Lukeža!»

Nekam mlo se mu je storilo, ko je opazil, kako silijo solze po mojem licu. Očetu se je ozbr raztegnil, ker je prejkone pričakoval, da bo Lukež svoj delež volji njemu, a ne meni. Bolnik je se govoril: «Po meni boš gotovo vse opravil, Polikarp, ker si mi bil prijatelj in kamerad. Pa si mi dejaj preveč izdatkov!»

Nadaljevanje sledi